

CSOKONAI

Szülőföld a költőnek

A költők szülőföldje mindig árkádia. Még Párizs is árkádia, mikor költők szülőföldje lehet. A szülőföld koordinátái közül az idő a meghatározó, különben lesütött szemmel vagy kislányos rajongással egyszerűen előáll a megértő, a gyámolító, óvó, a büszkén piruló szülőföld, ám ő csak az utókorbeli. A költők utókorbeli szülőföldje mindig az akadémiák levelező tagja. Pedig kár. Pedig a legtöbbet csatangoló költőkből lesznek az igazi állócsillagok, jól fognak bármilyen gyönyörű táj egén.

*

A kultúrákban is éj-nap ritmus szabályozza a figyelmet. Időnként feljön az irodalom nyaréjszakája, s akkor láthatóvá lesz minden, mindenki a szülőföld berendezett egén. Mint a kutya, szalad fejünk árnyéka a parkban, útról bokorra, a léptek között. Fejünk árnyékában a tudás árnyéka lohol: a versek árnyéka is, melyek már helyükön ragyognak odafenn. A szülőföld megtanítja őket nappali iskoláiban, hogy esti sétákon világtítsanak.

*

Egyébként a költők temetkezési helye legalább olyan fontos, mint a szülőföldjük. Másodsorú átlépvén a láthatár bűvös vonalán, észrevehetőbbek.

Költő a szülőföldnek

Mi jót tettél azon kívül, hogy tisztán láttál? Ki ajándékozott meg kit elkora kardzengésben? Már java vérünk a barázdában volt, mikor én gyűjteni kezdtem az első esőcseppeket báró Évszázadné temetésén. Most már zavar, hogy csak gyűjtök, s nem vigasztal eléggé a kilátása, hogy mindent tudok majd. Már éppen készen kellene lennem. Indul a láz postakocsija Pestre, Párizsba, Segesvárra. A huszadik század határában cilinderes fogadóbizottság szorongatja az áhított kinevezést végre az Ohajtott írónoki posztra. Készül a portugál összkiadásom. Dicsőséget fogok hozni Mohácsra, Martinovicsra, a gémeskutakra s a szapora finn-ugor igekötőkre.

*

Nagyhajú, kötődő, önhitt, micsoda ingekben jár, rettenetes az a két barkó, s már megint a táskalant, egy perc nyugalma nincs a városnak tőle, ha sokáig tart ez az éjszakába nyúló költés, még idegyúl Európa!

„Nekem egyik doktor azt mondja: ne éjszakázzon az úr annyit; a másik, ne pipázzon annyit; harmadik, ne dolgozzon annyit; negyedik, mérsékelje magát az ételben; ötödik, mérsékelje az italban; hatodik, mérsékelje a honnülésben, a kinnjárásban; hetedik, éljen szorosan az orvoságokkal“; nyolcadik, takarodjék a kollégyomból; kilencedik, azonnal hagyja el a történelmet; tizedik, lelkem fiam a végeken, a kezdet kisváros-porában; tizenegyedik, tessék szíves lenni, egy autogramot! Valaki aláírta a kerékvágást, a népvándorlás utolsó utcáját. Óvatosan csukjátok be a fedelét, csepereg megint, Lillácska, tedd el szépen a táskába, majd ha nagy lesz, téged is megkeresztelnek magyarul, addig nem létező igével, névvel, reménytelen költőszerelémmel, világszépséggel, Csokonai Vitéz Mihály kétszázéves nevében.

LÁSZLÓFFY CSABA

TŰZ ÉS JÉGHALLGATÁS

Csokonai Vitéz Mihály emlékére

1.

Debrecent folyton felgyűjtja a szalmahit Vers nélkül is poéta a poéta ~~in~~ Gondolataim tűzállók Mire várok? Hogy fintorogjanak fölöttük felkent verscsinálók és forrongjanak fennkölt korok? Pazarolhattok a papírra bármennyi és bárminő tintát A tűznek természetében kell keresni a költészet titkát.

2.

Szerelemtől szálkás kiszáradt tuskó belső tűztől szenesedem már én is Pusztá ágyam a pusztá Végénél ül-e valaki még? Ne keressétek nincs itt más csak az a szakadozott sűrű pokróc A házam Göngyöljétek belé maradék részem mielőtt elfüstölnétek egészen s csak úgy akár egy bujdosásban elnyűtt batyut hajítsatok a terméketlen földbe Egy lyuk vagy szakadás elég hogy koponyám kiöltse kínját rátok elődök és utódok Minél több csontot Zörögjétek majd zörögjétek csökönyösen Legalább ott ne halljam ezt a nagy jéghallgatásos árvaságot.